

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	5
Συντομογραφικός κώδικας	9
Αυτοσχεδιασμός	11
Θέματα αυτοσχεδιασμού	12
Δραματοποίηση – οδηγίες	17
Θέματα δραματοποίησεων ανεπτυγμένα 1 - 24	19
Θέματα δραματοποίησεων συνεπτυγμένα 25 - 71	50
Θέματα απ' την οικογένεια – κοινωνία	66
Παντομίμα – συμβουλές	68
Θέματα παντομίμας	72
Παροιμίες	76
Εικόνες, σύμβολα, λέξεις, αντικείμενα	78
Ηχομιμητική	81
Παιχνίδια της γλώσσας	82
Μάσκες	87
Ξαφνιάσματα	88
Αντιξαφνιάσματα	89
Μέσα και βοηθήματα	90
Χωρισμός κατά θέματα	93

Πρόλογος

Η δραματοποίηση είναι δράση ποιητική και ποίηση δράσης. Είναι θεατρικό παιχνίδι χωρίς προκαθορισμένους ρόλους και περιορισμούς. Η δραματοποίηση προτρέπει σε δημιουργικότητα και αυτοσχεδιασμό.

Το γλωσσικό υλικό, παραμύθια, διηγήσεις, μυθολογήματα, παροιμίες, στίχοι, λέξεις, συλλαβές, φθόγγοι, ήχοι, κινητοποιείται, δρα και επιδρά στα σώματα των παιδιών, που το μεταφράζουν, το μετατρέπουν, το ερμηνεύουν, το εκφράζουν το καθένα με τον δικό του τρόπο.

Ο θησαυρός της γλώσσας διευρύνεται, εμπλουτίζεται και κινητοποιεί κάθε παιδί, που παίζοντας συνδέει όλο και περισσότερο τα στοιχεία του τόπου της γλώσσας, τα σημαίνοντα, με το σώμα του και με τους τόπους της μουσικής.

Από τις φαινομενικά μονοσήμαντες λέξεις κι' εκφράσεις της καθημερινότητας δημιουργούνται περάσματα στο μη νόημα, στο λογοπαίχνιδο, στο πολυσήμαντο των συλλαβών και λέξεων. Τα σημαίνοντα γίνονται σημεία.

Καθηλωμένες παραστάσεις του σώματος και των μελών του, αντικατοπτρικές ταυτίσεις σχετικοποιούνται και κινητοποιούνται, καθώς το παιδί παίρνει απόσταση απ' τις ίδιες του τις παραστάσεις σχετικά με το σώμα του και τα μέλη του, βλέποντας παράλληλα κι' άλλα παιδιά να μιμούνται τους εαυτούς τους. Αυτές λοιπόν οι παραστάσεις ίσως μπορούν να μεταβληθούν σε εικονικές και να οδηγήσουν σε συμβολικές ταυτοποιήσεις.

Η φωνή του παιδιού μπορεί να επανακτήσει ή να αναπτύξει όλη την γκάμα των αποχρώσεων του ρυθμού, του τόνου, του παλμού και της μουσικότητας, αποκαθηλούμενη από αντικατοπτρικές ταυτίσεις με τις φωνές συγγενών προσώπων κι' από λανθάνουσες παραστάσεις.

Ευαισθητοποιούνται οι αισθήσεις του παιδιού, η διαλεκτική βλέμματος και ματιού μπαίνει σε κίνηση, οι ακουστικές μάσκες εκλεπτύνονται, η αφή κι' η όσφρηση διαφοροποιούνται.

Φαντασιώσεις, φοβίες, αναστολές αν δεν ξεπερνιούνται τουλάχιστο αμβλύνονται.

Οι εγγραφές κι' οι σφραγίδες στο σώμα του παιδιού απ' τις επιθυμίες γονιών και συγγενών, αν δεν μεταγράφονται συμβολικά, τουλάχιστον κλυδωνίζονται, δονούνται.

Με τα παιχνίδια, με το γλωσσικό υλικό, με τη φωνή, με τη μουσική, με τον εμπλουτισμό της σωματικής κινητικότητας, παραστατικότητας, με την ανάπτυξη της δημιουργικής φαντασίας, με τις νέες διασυνδέσεις του συμβολικού και του εικονικού με το πραγματικό του σώματος, ο χώρος μετατρέπεται σε ποιητικό χώρο. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την αναμόρφωση της ενδοχώρας του κάθε παιδιού, παραστατικά και ποιητικά. Τα περισσότερα τουλάχιστο μαθήματα, ασκήσεις, ενασχολήσεις στο Δημοτικό και στο Νηπιαγωγείο περνώντας απ' τον κεντρικό αγωγό της δραματοποίησης ανανεώνονται, ανασυντάσσονται και διευρύνουν τον ζωτικό χώρο του παιδιού.

Εδώ βέβαια μπαίνει μια προϋπόθεση: 'Ότι ο παιδαγωγός βρίσκεται σε διαλεκτική κίνηση με τα παιδιά, δρα σαν εκμαιευτής και τα ωθεί στην ανέλιξη τους, ενώ εμπλουτίζεται κι' ο ίδιος.

Εξ άλλου οι συγκρούσεις των παιδιών μεταξύ τους κι οι προσωπικοί τους προβληματισμοί μπορούν να οδηγούνται στο χώρο της δραματοποίησης, όπου γονιμοποιούνται και μεταλλάσσονται.

Το πεδίο της μουσικής δένεται με το πεδίο της γλώσσας, το πραγματικό και το εικονικό του σώματος.

Η συναισθηματικότητα των παιδιών διευρύνεται κι εμβαθύνεται.

Το παιδί παίζοντας αρχίζει ν' αρθρώνεται σωματικά, γλωσσι-

κά, μουσικά και γίνεται όλο και περισσότερο παιδί του ένθετου αυθόρμητου λόγου του, γίνεται κάτοικος του τόπου της λαλιάς.

Το είναι του πραγματώνεται με χαρά.

Η χαρά των παιδιών στο θεατρικό παιχνίδι συνδέεται με όλες τις δραστηριότητες τους.

Η χαρά του παιχνιδιού μπορεί να διευκολύνει την πρόσβαση στον τόπο της αγαλλίασης, απ' όπου σ' ελικτική μεταλλαγή η βαριά ύλη του σώματος και η λεπτή λεκτική ύλη πνευματώνεται και το πνεύμα υλοποιείται. Οι διαρκώς ανανεούμενες συμβολοποιήσεις μέσα απ' το χώρο της δραματοποίησης συντονίζονται, ελευθερούμενες από ενοχοποιήσεις, στο σύμβολο των συμβόλων, δηλαδή στο υπερεγώ.

Η εντολή-νόμος του υπερεγώ είναι: χαρά και αγαλλίαση.

*Παναγής Βαρδής
Ψυχίατρος*